

**Regiebureau
Plattelandsontwikkelings-
programma**

Behandeld door
T.Kok
T 06- 54223455
t.kok@rb.agro.nl

Datum
22 november 2018

Kenmerk
RBPOP /

aanbiedingsnotitie

Overleg en datum	CvT
Titel	Stand van zaken implementatie aanbevelingen advies Taskforce LEADER
Agendapunt	4.3
Bijlage	Samenvatting advies
Doel	Ter informatie
Eigenaar	Thamar Kok

Inleiding

In verband met de achterblijvende voortgang van het programmaonderdeel LEADER is in maart 2018 door het Regiebureau POP een werkgroep, de "Taskforce LEADER", gestart. De Taskforce was breed samengesteld, met vertegenwoordigers van Rijk, provincies, lokale actiegroepen, uitvoering en Regiebureau POP. De Taskforce had de opdracht te komen tot een door de betrokken partijen gezamenlijk gedragen beeld van de voorliggende knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen. Het advies is begin juni opgeleverd. In het advies is een samenvatting opgenomen. Die samenvatting is als bijlage bij deze aanbiedingsnotitie gevoegd.

In deze aanbiedingsnotitie wordt in het kort beschreven welke aanbevelingen uit het advies tot nu toe zijn opgepakt.

Stand van zaken implementatie

Het advies is besproken in diverse overlegverbanden, waaronder vergaderingen van de Lokale Actie Groepen. Het advies geeft een breed gedragen beeld van de knelpunten die spelen. Daarnaast beschrijft het ook rollen en taken van de verschillende partijen. Ervaring is dat dit zaken van betekenis zijn, bijvoorbeeld in de communicatie met gemeenten. Het advies geeft een soort kader mee waarover de discussie wel en niet hoeft te gaan.

Beknopte weergave opgepakte acties

In het advies werd al opgemerkt dat er een grote diversiteit binnen LEADER is, ook qua uitvoering. Dit maakt dat het per provincie verschilt welke acties worden opgepakt.

- Verschillende provincies melden dat een intensieve(re) begeleiding met aanvragers plaatsvindt. Dit gebeurt bijvoorbeeld door intakegesprekken met potentiële aanvragers waarbij adviezen worden gegeven hoe een projectvoorstel zo goed mogelijk kan worden opgesteld. Ook is er intensieve begeleiding in de vorm van startgesprekken met aanvragers op

de locatie van het project. Tijdens een dergelijk gesprek krijgt de aanvrager uitleg over regels waaraan voldaan moet worden.

- RVO heeft de 'Klantreis LEADER' opgestart. Doel hiervan is met behulp van de klantreis-methode inzicht te krijgen in de klantbeleving en klanttevredenheid van aanvragers (en afhakers) van LEADER. Op deze manier wordt ook gewerkt aan het verbeteren van communicatie. Ook op andere momenten is meer aandacht voor de communicatie met provincie/RVO merkbaar. Er wordt bijvoorbeeld eerder telefonisch contact gezocht.
- Een aantal provincies meldt dat er gewerkt zal gaan worden met een permanente openstelling.
- Er zijn provincies waar afspraken zijn gemaakt in relatie tot financiering bij de start. Er zijn ook enkele provincies die melden dat er tot nu toe nauwelijks vraag naar voorfinanciering is geweest en tegelijkertijd aangeven dat een regionaal voorfinancieringsfonds (deze programmaperiode) niet haalbaar is.
- Projectvolume, simpeler projecten en meer focus worden door enkele provincies genoemd als aandachtspunten die nader onderzocht zullen worden.
- De Taskforce heeft een vervolg gekregen in de vorm van een werkgroep die meedenkt over LEADER in de nieuwe programmaperiode. De werkgroep is inmiddels één keer bij elkaar gekomen.
- In het TPO is LEADER een vast agendapunt geworden.
- In het LEADER coördinatoren overleg wordt het B-team verslag geagendeerd als daarbij LEADER relevante zaken aan de orde komen. Dit is inmiddels één keer voorgekomen.

Conclusie

De adviezen van de Taskforce zijn door de verschillende partijen in het algemeen goed opgepakt. Resultaat is dat de voortgang in de uitvoering van LEADER naar verwachting zal verbeteren.

Vervolg

In de eerste helft van 2019 zal nogmaals een stand van zaken rond de implementatie van de aanbevelingen uit het advies worden gegeven.

Bijlage **Samenvatting advies Taskforce Leader**

Begin 2018 is de Taskforce LEADER ingesteld, met als taak te bezien op welke wijze de uitvoering van het LEADER programma vereenvoudigd en versneld kan worden. Met de opties in het voorliggende advies geeft de Taskforce de betrokken partijen een mogelijkheid om te komen tot een versnelling van LEADER in de huidige periode en om het LEADER programma soepeler te laten verlopen in de komende periode. Veel van de huidige knelpunten lijken sterk verminderd of opgelost te kunnen worden door inzet en samenwerking van de betrokken partijen. Ambtelijk benodigde inzet betreft bijvoorbeeld de verbetering van communicatie, vormgeving van heldere formulieren en een intensieve begeleiding van aanvragers. Bestuurlijke inzet is onmisbaar om provinciaal de cofinanciering met gemeenten te regelen en een voorfinancieringsfaciliteit te creëren. Commitment op bestuurlijk en ambtelijk niveau zal zeker leiden tot een verbeterde uitvoering van LEADER. Hierbij moet worden opgemerkt dat ambtelijk de samenwerking recentelijk steeds meer wordt gezocht en met effect. Naast het advies van de Taskforce kunnen de nog op te leveren adviezen van de werkgroep "Financiële heroriëntatie" en de werkgroep "uitvoeringskosten" waarde hebben voor de voortgang en de vormgeving van het LEADER programma.

Binnen de Taskforce is zeer constructief en pragmatisch samengewerkt. Al snel werd opgemerkt dat er (bestuurlijk) met vertrouwen naar het traject van de Taskforce gekeken werd. Een aantal grote lijnen in de aanwezige knelpunten en oplossingsrichtingen werden vlot helder in de besprekingen van de Taskforce. Bij de eerste bespreking viel de grote diversiteit binnen LEADER op. De ruimte in de regels bij het vormgeven van LEADER in het POP programma heeft hieraan bijgedragen. Daarnaast zijn de lijnen waarlangs en de mate waarin gecommuniceerd wordt rondom LEADER sterk verschillend in de diverse LEADER gebieden. Zo constateerde de Taskforce dat in een optimalisatie van de communicatie rondom LEADER winst te behalen zou zijn. Daarnaast rees de vraag of iets minder diversiteit in een volgende programmaperiode wellicht ten goede zou komen aan de uitvoerbaarheid van LEADER. Uiteraard wil de Taskforce de grote knelpunten uit de huidige programmaperiode graag verholpen zien in de komende programmaperiode. De Taskforce ziet echter ook dat het niet wenselijk is LEADER in de komende periode helemaal op de schop te gooien om waar mogelijk opgebouwde expertise te behouden. Behoud van expertise kan voorkomen dat in de nieuwe periode wederom een zeer lange aanloopperiode nodig is.

De Taskforce heeft getracht alle issues die vanuit de praktijk naar voren zijn gebracht een plek te geven in het advies. Zelfs als alle aanbevelingen opgevolgd worden, zal het advies echter niet alle problemen oplossen, een aantal ergernissen zullen in de praktijk blijven bestaan. De Taskforce heeft een pragmatische insteek gekozen en zich vooral gericht op haalbare oplossingen. Conform de wens van het OUPOP ligt de nadruk op de LEADER-specifieke problematiek. Problematiek die niet goed geadresseerd kan worden in de huidige periode kan echter wel vaak worden opgepakt in de komende periode en dat wordt dan ook aangegeven.

De Taskforce benadrukt richting initiatiefnemers en ondersteunende partijen dat een grondige voorbereiding van de aanvraag, inclusief financiële onderbouwing, onmisbaar is voor een goede afwikkeling. Het krijgen van subsidie is geen vanzelfsprekendheid, de uitgave daarvan moet zo goed mogelijk verantwoord worden. Daarbij rust op de uitvoerende partijen die betrokken zijn bij de afwikkeling van de aanvraag de plicht om de bijbehorende processtappen zo toegankelijk mogelijk vorm te geven.

Intensieve begeleiding

Een heldere lijn die naar boven kwam is de noodzaak aanvragers intensief te informeren en begeleiden, vanaf de openstelling tot en met het indienen van de betalingsaanvragen. Hierbij zijn primair de provincies aan zet maar kunnen bij de uitvoering andere partijen zoals RVO.nl worden ingeschakeld. Uiteraard vraagt intensieve begeleiding een flinke investering, de Taskforce is er echter van overtuigd dat een investering aan de voorzijde zich in dit geval zal terugverdienen door een soepeler verloop en besparing van kosten verder in het traject. De volgende componenten zijn zeer belangrijk in de informatievoorziening en begeleiding. Een goede informatiestroom begint bij de openstelling, maak direct alle voorwaarden waaraan de aanvrager moet voldoen helder; Moedig initiatiefnemers aan om voorafgaand aan de indiening contact op te nemen met de LEADERcoördinator van het gebied; Voer een pretoets uit op de aanvraag en voer een startgesprek binnen 2 maanden na ontvangst van de subsidieverleningsbeschikking; Geef in een vervolgggesprek voorlichting over de randvoorwaarden van betalingen en plan deze ruim voor de indiening van een eerste betaalverzoek.

Informeren en Communiceren

Zoals bovenstaand opgemerkt is winst te behalen in het optimaliseren van de communicatie rondom LEADER. De mate waarin LAG' s en LEADER-coördinatoren op de hoogte zijn van geldende regels is zeer wisselend. De Taskforce wijst op het belang van een goede aansluiting van de LEADER-coördinatoren bij het TPO en het B-team. TPO-POP coördinatoren zijn verantwoordelijk voor een goede informatieoverdracht van relevante beslissingen en lijnen die uit het TPO, B-team of andere gelieerde gremia naar boven komen. Het is belangrijk dat de informatie gericht is en dat de LEADER-coördinator het belang voor de uitvoering van LEADER kan duiden. Omgekeerd heeft de LEADER-coördinator de verantwoordelijkheid benodigde informatie op te halen bij de TPO-POP coördinator en waar nodig aspecten uit het LEADER programma via de coördinator te agenderen in het TPO, B-team of gelieerd gremium. De LEADER-coördinator draagt zorg voor het verspreiden van de kennis richting de eigen LAG. Het Regiebureau gaat dit ondersteunen door de relevante aspecten uit het TPO en het B-team te agenderen voor het LEADER-coördinatoren overleg.

Gezien het belang van de beslissingen van het B-team voor de uitvoering in de praktijk vraagt de Taskforce aandacht voor een vlotte besluitvorming van het B-team. Draag vervolgens zorg voor een snelle communicatie van de genomen besluiten. In de categorie communicatie worden in het advies nog diverse andere aspecten benoemd waarbij extra aandacht de uitvoering van LEADER kan bespoedigen. Een voorbeeld daarvan is een eenduidige communicatie van regels en formats vanuit provincies en RVO.nl. Hierbij is het van belang dat provincies eventueel gewenste aanpassingen doorgeven, RVO.nl de kaders en formats bijwerkt en de provincies de bijgewerkte kaders en formats communiceert. Een knelpunt dat baat zal hebben bij aanvullende voorlichting is "redelijkheid van kosten". LEADER-coördinatoren en LAG' s zijn nu nog niet altijd goed genoeg op de hoogte van de vereisten voor de onderbouwing van de redelijkheid van kosten. De Taskforce adviseert een masterclass specifiek voor deze partijen te laten organiseren over redelijkheid van kosten, het Regiebureau kan dit samen met RVO.nl op zich nemen.

Cofinanciering en voorfinanciering

Op dit moment moeten aanvragers in een deel van de LEADER gebieden zowel bij provincies als bij gemeenten langs om de publieke financiering rond te krijgen. De Taskforce adviseert de provincies waar mogelijk in de huidige periode en zeker

voor de komende periode te voorzien in 1 loket waarbij aanvragers terecht kunnen voor de publieke financiering.

Voorfinanciering is een belangrijk aandachtspunt bij LEADER. De aanvragers hebben veelal behoefte aan een vroegtijdige geldelijke bijdrage om het project op te kunnen starten. Omdat het verstrekken van een voorschot vooruitlopend op de realisatie vanuit POP op basis van EUregelgeving slechts zeer beperkt mogelijk is moet de oplossing gezocht worden in voorfinanciering buiten POP om. Recentelijk zijn positieve ontwikkelingen op dit terrein te melden. Het Regiofonds Voorfinanciering LEADER Achterhoek is een goed voorbeeld van een mogelijkheid om voorfinanciering te realiseren. De Taskforce adviseert de provincies ervoor te zorgen dat alle provincies bij goedgekeurde projecten een mogelijkheid bieden voor voorfinanciering. Hierbij dragen de provincies buiten POP om een financieel risico voor de goedgekeurde projecten.

Projectomvang

Met betrekking tot de minimale omvang van projecten zijn door provincies verschillende keuzes gemaakt. Enkele provincies hebben de minimale omvang van projecten redelijk hoog vastgesteld om de uitvoeringslasten te beperken. Deze provincies bieden vaak wel de mogelijkheid voor kleinere projecten financiering te verkrijgen vanuit provinciale middelen. Het ophogen van de minimale omvang is een pragmatische keuze. Principieel gezien past deze keuze niet goed bij de oorspronkelijke gedachte van LEADER die ruimte wil bieden aan alle (inclusief kleine) initiatieven vanuit het veld. De Taskforce vindt beide keuzes legitiem zolang de keuze voor een grotere projectomvang gepaard gaat met een alternatief vanuit andere provinciale middelen.

Nieuwe GLB

De Taskforce adviseert LNV om in betrokkenheid met provincies, LEADER-coördinatoren en het Regiebureau vorm te geven aan het nieuwe LEADER onderdeel als dit deel uitmaakt van het nieuwe POP-programma. De Taskforce is bereid om onder penvoering van het Regiebureau een rol te spelen in de advisering over de vormgeving. Een voorbeeld van een aandachtspunt hierbij is de enorme diversiteit in de werkwijze van de LEADER groepen in de huidige periode. De Taskforce adviseert voor de volgende POP periode nader te bezien of meer uniformering ten aanzien van LEADER een oplossing zou kunnen bieden.

De controle op redelijkheid van kosten wordt als een zware belasting ervaren in de huidige programmaperiode. Naast de verbeteringslag in de nationale implementatie zijn minder strenge EU regels nodig voor een mindere belasting van de aanvrager op dit onderdeel. Gezien de inzet van de Europese Commissie op meer ruimte voor nationale invulling lijkt dit een aspect te zijn dat nader vorm moet worden gegeven voor de komende programma periode.
